

Lomma kommun

Rektorn vid Rutsborgskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Rutsborgskolan
i Lomma kommun

Tillsyn i Rutsborgskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lomma kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Rutsborgskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 november 2012 och den 23 november 2012.

Fakta om skolan

Rutsborgskolan är en grundskola i utkanten av Bjärred som bedriver verksamhet i förskoleklass och i årskurs 1–9. Elever går i åldershomogena klasser. Förskoleklass och årskurs 1–6 består av en klass per årskurs, medan årskurs 7–9 består av tre parallella klasser. Rutsborgskolan tar emot elever i årskurs 7 från en närbelägen skola. Lärarna är organiserade i tre arbetslag, F–3, 4–6 samt 7–9. Verksamheten i F–6 bedrivs i skolans äldre delar, medan verksamheten i 7–9 bedrivs i nybyggda lokaler. Det pågår ytterligare nybyggnation vid skolan. Skolan har av olika anledningar de senaste läsåren haft en del byten på rektorstjänsten, och vid gällande tillsynsbesök är det en tillförordnad rektor som tillfälligt är inhyrd för att leda skolan.

Skolverkets statistik visar att skolans genomsnittliga meritvärde under perioden 2008–2012 har pendlat mellan som lägst 229 poäng och som högst 252 poäng. År 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 233 poäng. Under samma period är det mellan 94 och 95 procent av eleverna som når målen i alla ämnen. Undantaget är dock år 2010 då det var 89 procent av eleverna som nådde målen i alla ämnen. Av skolans uppgifter från år 2011 framgår att det var 77 procent av eleverna i årskurs 3 som nådde målen i svenska och 84 procent som gjorde det i matematik. Samma år var det 87 procent av eleverna i årskurs 5 som nådde målen i matematik och i svenska. I engelska var det 93 procent och i idrott och hälsa, samt slöjd var det 97 procent av eleverna som nådde målen. I övriga ämnen nådde 100 procent av eleverna målen.

Helhetsbedömning

Det råder allvarlig brist på styrning och ledning vid Rutsborgskolan. Av olika omständigheter har det varit avsaknad av kontinuitet i skolans ledning under flera år vilket resulterar i att det saknas ett gemensamt målinriktat och strukturerat arbete. Avsaknaden av systematik syns tydligt i skolans arbete med att förebygga att kränkningar sker, samt i hur skolan som helhet arbetar för att ett aktivt elevinflytande ska gynnas. Bristerna i systematik leder till en ineffektiv resursanvändning som innebär att arbetet blir slitsamt för personalen. Detta riskerar på sikt att leda till att eleverna påverkas negativt.

Skolan har hög måluppfyllelse mätt i genomsnittligt meritvärde och resultat på nationella ämnesproven. Både skolans och Skolinspektionens enkäter visar även att en övervägande majoritet av eleverna trivs och känner sig trygga på skolan. I något fall leder dock den stora olikheten i förhållningssätt, bemötande och förväntningar på eleverna till konflikter mellan lärare samt mellan elever och lärare. Detta är mycket olyckligt och allvarligt för de elever det drabbar. Bristen på kontinuitet med att ge särskilt stöd innebär också att det finns elever i de tidigare årskurserna som inte får sina stödbehov tillgodosedda. Skolan har påbörjat att systematisera arbetet med särskilt stöd, men behöver utveckla kvaliteten på de utredningar som rektor ansvarar för. Skolan behöver även i högre utsträckning arbeta med vilken form av stöd som bäst tillgodoser det behov som den elev som får stödinsatsen har.

Den bristande kontinuiteten i pedagogisk ledning innebär att lärare i vissa arbetslag samarbetar bra med varandra och hittar sina arbetsformer, medan andra arbetslag hittar andra arbetsformer. Ingen av varianterna behöver nödvändigtvis vara fel, men för att underlätta för eleverna behöver skolan diskutera kunskaps- och elevsyn för att utveckla gemensamma förhållningssätt, vilket är grunden för att skolan ska kunna arbeta systematiskt. Dessa diskussioner ska ledas av en rektor som fungerar som chef och pedagogisk ledare för lärarna. Skolan måste också utveckla ett kvalitetsarbete där skolan utifrån resultaten identifierar styrkor och svagheter. Utifrån detta kvalitetsarbete behöver skolan vidta utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lomma kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Lomma kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Lärarna ska svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Av läroplanen framgår att utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärarens ledning, såväl i helklass som enskilt, där eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Alla som arbetar i skolan ska därför samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Intervjuerna visar att det är påfallande stor andel studiemotiverade elever vid Rutsborgskolan. I intervjuerna med eleverna kommer det fram att särskilt de äldre eleverna under samma dag kan ha flera lektioner efter varandra där läraren föreläser hela lektionspasset. Även om de flesta på grund av att de är studiemotiverade orkar med detta upplägg innebär det trots allt en brist på variation under elevens hela skoldag. Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 9 vårterminen 2012 visar att eleverna inte upplever undervisningen som tillräckligt stimulerande och lustfylld. Eleverna berättar i intervjun att det svaret till viss del handlar om bristen på variation i undervisningen. Eleverna betonar också att det finns lärare på skolan som är duktiga på att skapa lustfyllda lektioner. Av intervjuerna med lärarna framkommer att eleverna ibland framför synpunkter på att undervisningen inte är tillräckligt lustfylld till dem, men att de tolkat det som att det handlar om att eleverna efterfrågar fler skojbetonade moment, vilket de inte känner att de måste göra. Av Skolverkets allmänna råd "Planering och genomförande av undervisningen" framgår att läraren bör strukturera och styra de processer som sker i undervisningen och skapa balans mellan gemensamma genomgångar och diskussioner, enskilt arbete och samarbete mellan elever för att skapa goda förutsättningar för varje elevs lärande. Tillsynen visar på ett behov av att alla lärare mer ser till att skapa en balans i lektionerna mellan lärarledda och mer elevaktiva inslag.

Av skolans dokumentation och av intervjuerna framgår att skolan under de senaste åren arbetat med att implementera den nya läroplanen bland annat genom metoden att skriva lokala pedagogiska planeringar. Intervjuerna visar att vissa lärare utvecklat dessa i samarbete med ämneskollegor inom sitt arbetslag, medan andra jobbar självständigt med att ta fram dessa. Det har inte under

den period när planerna tagits fram funnits en rektor vid skolan som på ett kontinuerligt sätt kunnat skapa förutsättningar för lärarna att tillsammans, ämnes- och årskursövergripande, analysera ämnets syfte, kunskapskraven och det centrala innehållet för att på så vis kunna hitta naturliga ämnesområden där undervisningen kan samordnas. I de fall detta har skett beror det på att en lärare undervisar i flera ämnen och i dessa ämnen kan se till att en samordning kommer till stånd. Intervjuerna visar vidare att det framför allt är samverkan mellan de olika arbetslagen som inte förekommer vid skolan. För de äldre eleverna ges i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna i varje ämne flera framåtsyftande åtgärder, vilket för eleverna kan framstå som övermäktigt. I flera fall är det samma förmåga som ska utvecklas i flera ämnen och för att ge ett tydligare budskap till eleverna kan dessa med fördel samordnas. Lärarna menar att de skriver som de gör för att vara tydliga och för att visa föräldrarna att de verkligen arbetar utifrån läroplanens krav. De menar dock att en samordning av undervisningen i ämnesområden både skulle underlätta för eleverna och för dem själva.

Sammantaget visar detta att rektorn måste ta ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet samt får pröva olika arbetsformer och arbetsätt. Lärarna behöver också i större utsträckning samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Författning

1 kap. 4 och 11 § skollagen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Lomma kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Av skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen och att den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten. Av läroplanen framgår att det inte är tillräckligt att i

undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar, utan att undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Skolans mål är att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar. Läraren ska också svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Vid Rutsborgskolan finns fungerande strukturer kring elevernas inflytande i form av klass- och elevråd. Vid intervjuerna framkommer också flera exempel i frågor där eleverna via dessa forum har kunnat påverka i frågor som berör dem. Intervjuerna med eleverna visar dock att undervisningen inte lika tydligt ger dem kunskaper och möjligheter att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former eftersom de inte i alla ämnen ges möjligheter att vara med och planera innehåll och arbetsformer. Elevintervjuerna visar att inflytandet inte ökar med stigande ålder och mognad, utan snarare att det beror på vilken lärare man har. Vissa lärare ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt och undervisningens innehåll, medan andra lärare inte gör detta i någon nämnvärd utsträckning. Lärarna håller med eleverna om att de inte alltid har så stort inflytande i undervisningen och menar att det till viss del beror på tidsbrist och att de för tillfället har större fokus på att hinna med de moment som ska finnas med enligt kursplanerna för respektive ämne. Enligt lärarna har man inte på skolan fört några diskussioner om hur man ska arbeta som skola för att eleverna ska utveckla denna förmåga. I stället är det upp till varje lärare att själv avgöra. Av skolans dokumentation framgår heller inte hur skolan avser att arbeta med elevernas inflytande. Rektorn menar att det är svårt att arbeta med inflytande då eleverna inte alltid vill ha detta ansvar som det medför. Skolinspektionen vill dock göra skolan uppmärksam på att det faktum att elever inte vill ha inflytande aldrig kan utgöra ett argument för att inte arbeta i enlighet med läroplanens krav. Tvärtom visar en sådan inställning på en allt viktigare anledning att ta frågan på största allvar och att i än högre utsträckning fokusera på att utforma arbetsformerna så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av dessa anledningar är det angeläget att rektorn tar ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att eleverna ges ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer, att inflytandet ökar med elevernas stigande ålder och mognad samt att det framgår av skolans planering hur skolan avser arbeta med detta.

Författning

4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Lomma kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolan ska åtgärder genomföras för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling.
- Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektorn.
- Signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka och förebygga kränkande behandling av barn och elever. Läroplanen fastslår att alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Läraren ska klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet, öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem. I skollagen står det vidare att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla det till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Varje år ska en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever upprättas. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året samt en uppföljning av föregående års plan.

Vid Rutsborgskolan arbetar lärarna arbetar med att skapa ett tryggt klimat i sina undervisningsgrupper, bland annat genom att man använder sig av så kallade kamratstödjare. Däremot visar intervjuerna med lärare och elever att

hur man arbetar förebyggande skiljer sig mycket åt mellan olika arbetslag och lärare. Eleverna efterfrågar en större enhetlighet i lärares förhållningssätt och bemötande. Intervjuade lärare berättar också att det i skolan kan skilja mycket i lärares förhållningssätt gentemot elever. De menar att det i vissa fall skiljer så mycket att det leder till konflikter mellan lärare och mellan elever och lärare. Även intervjun med skolledningen bekräftar bilden av stora skillnader i lärares förhållningssätt som inte påverkar arbetet positivt. Ett gemensamt förhållningssätt som ligger i linje med läroplanens krav är en förutsättning för att skolan ska kunna bedriva ett målinriktat förebyggande arbete mot kränkande behandling. Det är därför väsentligt att rektorn tar ansvar för att ett sådant arbete kommer till stånd.

Vid skolan finns vidare en grupp, Vägvisarna, med olika personalrepresentanter. Gruppen planerar och genomför till exempel temadagar som, enligt skolledningen, är tänkta att fungera som ett led i skolans förebyggande arbete. Intervjuerna med eleverna visar dock att dessa dagar inte får det genomslag som skolledningen hoppas. Eleverna uttrycker att temadagarna inte på något sätt påverkar den utbildning som i normala fall bedrivs vid skolan, utan att de mest upplevs som något skolan gör för sin egen saks skull. Temadagarna är dock uppskattade av eleverna, inte minst eftersom de innebär lite variation i utbildningen. Eleverna efterfrågar dock att skolans insatser mer skulle påverka och förändra klimatet på skolan. Vägvisarna har också i uppgift att förmedla de signaler om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling till rektorn. Av intervjuerna med personal som ingår i gruppen framgår att de gör detta i de fall det kommer till gruppens kännedom att någon elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Gruppen utreder då de uppgivna kränkningarna, samt vidtar i förekommande fall adekvata åtgärder för att stoppa dem. Enligt lärarna är detta arbete som Vägvisarna gör inte tillräckligt känt bland de lärare som inte ingår i gruppen, varför det finns en risk att alla lärare inte rapporterar till dem om det som händer. Skollagen är uttryckt så att personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektorn och av den anledningen är det olyckligt att Rutsborgskolans rutiner är utvecklade så att denna information ska ges till annan personal som i sin tur ska avgöra om informationen ska nå rektorn. Vid tillsynen har det också kommit fram exempel på att alla signaler inte har nått fram till rektorn och huvudmannen. Intervjuade elever och föräldrar har inte tillräcklig kännedom om hur skolans rutiner är utformade och skolans plan mot kränkande behandling är heller inte uppdaterad. Enligt rektorn ska planen revideras i början av vårterminen helt i enlighet med skolans rutiner. I revideringen ingår också information till elever och föräldrar.

Sammantaget är dessa brister allvarliga varför det är ytterst angeläget att det vid skolan utformas ett gemensamt målinriktat arbete med att förebygga och

motverka kränkande behandling av elever. Skolan måste arbeta så att samtliga som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn så att denne i sin tur kan anmäla det vidare till huvudmannen. Skolan måste vidare upprätta en aktuell plan mot kränkande behandling.

Författning

6 kap. 6–8, 10 §§ skollagen

Lgr 11, 2.1 Normer och värden

Särskilt stöd**Bedömning**

Lomma kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Resursfördelning och stödåtgärder ska anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.
- Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Vid utredningen ska samråd med elevhälsan ske.
- Åtgärdsprogrammet ska följas upp och insatserna ska utvärderas löpande.

Motivering

Av skollagen framgår att det ska anmälas till rektorn om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. I de fall utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas och beslutas av rektorn. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av skollagen framgår vidare att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I läroplanen står det också att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver, samt att

resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.

Rutborgsskolans arbete med särskilt stöd har påverkats av det sista årets bristande kontinuitet i skolledningen. Den tillförordnade rektorn har fått i uppgift att ta fram en struktur för arbetet som ska kunna fortsätta även när den nya rektorn tillträder tjänsten. Arbetet innebär bland annat att införa de former av stödinsatser som forskning har visat är effektiva. Detta innebär att stöd i allt högre utsträckning ska ges inom klassens ram. Intervjuerna samt de enkäter till föräldrar som Skolinspektionen genomförde våren 2012 visar att det finns föräldrar som upplever att deras barn inte får sina stödbehov tillgodosedda vid skolan. Föräldrarnas bild bekräftas också av lärarna. Enligt skolledningen och elevhälsan har formerna för de nya arbetssätten ännu inte blivit helt klara, vilket leder till upplevelsen att resurserna minskat, eller inte räcker till. De framhåller dock att det mer handlar om att resurserna som finns inte används på mest effektiva sätt, men är överens med lärarna om att det finns elever som inte får sina stödbehov tillgodosedda.

Vid tillsynen har det framkommit exempel där elevers behov inte skyndsamt har utretts tillräckligt. Skolans rutiner är sådana att det först är undervisande lärare som ska göra en pedagogisk kartläggning för att sedan i samråd med elevhälsan fortsätta utredningen. Det finns dock flera lärare som upplever att dialogen med rektorn och elevhälsan vid dessa träffar behöver utvecklas. Skolledningen och elevhälsan instämmer även om de också betonar att arbetet är under uppbyggnad. Lärare berättar också om upplevelser där elevers behov av stöd inte tagits på allvar förrän föräldrar reagerat eller att eleverna redan har bedömts att inte nå kunskapskraven för årskurs 3 eller 6. Lärare berättar också att det finns något av en tradition vid skolan att eleverna ska börja som "blanka blad" i årskurs 7. Detta innebär, enligt lärarna, att stödinsatser som varit behövliga i tidigare årskurser upphör per automatik när eleven börjar i årskurs 7. Skolledningen menar att detta sker eftersom visst behov av stöd inte alltid är nödvändigt i högre årskurser. I intervjuerna med lärare och elevhälsa kommer det även fram att åtgärdsprogrammets insatser inte alltid följs upp. Intervjuerna med föräldrar och lärare visar även att det är oklart om det finns åtgärdsprogram för alla elever som riskerar att inte nå målen. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av finns en tendens att i stället för att redogöra för elevens behov, redogöra för elevens tillkortakommanden. Det förekommer också att de insatser som beskrivs handlar om att eleven ska göra ett omprov eller en arbetsuppgift, utan att det framgår på vilket sätt skolan ska ge eleven stöd att genomföra dessa uppgifter. Skolans åtgärdsprogram lever därför inte upp till lagens krav.

Det är mycket viktigt att skolan fortsätter att utveckla sitt arbete med särskilt stöd så att elevernas behov skyndsamt utreds i samråd med elevhälsan, och så

att åtgärdsprogram, i förekommande fall, upprättas. Åtgärdsprogrammen måste utformas så att där framgår vilka elevens behov är samt hur skolan avser arbeta för att tillgodose dessa behov. Resursfördelning och stödinsatser ska också anpassas efter den värdering som lärare gör. Detta arbete behöver utvecklas så att eleverna får det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.

Författning

3 kap. 8–10 §§ skollagen

Lgr 11, 1.1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lomma kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ha god kännedom om det inre arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Rektorn ska se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Läroplanen stadgar att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för skolans resultat och att dessa följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Av skollagen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och om det kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Rutsborgskolan har bristande kontinuitet i sin pedagogiska ledning. De senaste åren har flera rektorer börjat och slutat sin tjänstgöring av olika anledningar, vilket inte kan uteslutas ha bidragit till att det finns en påtaglig uppdelning av lärarna i olika grupper. Av detta beslut framgår flera exempel där denna uppdelning leder till brister i skolans arbete. Tillsynen visar framför allt att F-6 och

7-9 nästan fungerar som om de vore olika skolenheter. I intervjuerna har det kommit fram flera konkreta exempel på hur lärare inom ett specifikt arbetslag upplever att de har fungerande arbetssätt och att de trivs med hur de arbetar, men att de har synpunkter på hur kollegor i ett annat arbetslag arbetar. Det framkommer också att lärarna inte upplever att de har någon pedagogisk ledning i sitt utvecklingsarbete, utan att det som sker görs på egna initiativ. Av de skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av framgår också att olika lärare inom ett och samma ämne har mycket olika tolkning av kunskapskraven. Exempelvis finns det lärare i ämnet svenska som fokuserar på att eleverna ska skriva fint, trots att kursplanens formulering är att eleverna ska kunna skriva läsligt. Detta är ett exempel som visar att det vid skolan krävs en diskussion kring synen på kunskap som behöver leda till att lärare omprövar sina metoder. Skolledningen berättar att synen på kunskap varit föremål för diskussioner, men att dessa inte lett till att förändringar kommer till stånd. Intervjuerna visar att det också finns många lärare med goda idéer om hur man kan arbeta för att nå målen, men att dessa idéer behöver samordnas så att skolan som helhet utvecklas mot de nationella målen. För att detta ska ske behöver skolan få kontinuitet i styrning och ledning, vilket framhålls i alla intervjuer.

Skolan behöver också utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete som tar sin utgångspunkt i en analys av skolans resultat där lärare, övrig personal och elever är delaktiga. Av skolans dokumentation framgår att de ansatser till samordning och utvecklingsarbete som har gjorts har ifrågasatts då lärare inte upplevt sig delaktiga i framtagandet av dem. Intervjuerna med skolledningen visar att detta delvis berott på att dåvarande rektor fått ett tydligt uppdrag ifrån huvudmannen att rikta in arbetet i skolan mot vissa specifika mål. Intervjuade lärare har en otydlig bild av skolans måluppfyllelse och några skolövergripande diskussioner om resultaten har inte heller förekommit. I de fall resultat diskuteras är det enbart resultaten på nationella ämnesproven för lärarna i den berörda årskursen, eller betygen i årskurs 9. Hur elevernas kunskapsutveckling ser ut i samma ämne i olika årskurser har däremot inte varit föremål för någon analys. I och med det saknas en gemensam bild av vari behoven för utveckling ligger någonstans. Att skolan vare sig har identifierat framgångsfaktorer eller utvecklingsbehov leder till att det inte finns något kvalitetsarbete som är dokumenterat och därför heller inget tydligt system för hur brister i verksamheten rapporteras till huvudmannen. Under pågående tillsyn har vissa av de brister som upptäckts varit okända för huvudmannen som därför heller inte har kunnat vidta adekvata åtgärder.

Sammantaget innebär detta att det är mycket väsentligt att skolan leds av en rektor som tar sitt ansvar som pedagogisk ledare över lärarna och ser till att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn måste också ta ansvar för att ett systematiskt kvalitetsarbete kommer till stånd.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Undervisningsråd

Helena Olivestam Torold
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).